

jo dog tænkes — det er ikke nogen Fornærmelse at tænke sig det som Mulighed —, at dette Lovforslag ikke ophæves til Lov, men saa ville altsaa de Misligheder, der ere forbundne med den nuværende Pensionering, ikke blive hævede ved dette Lovforslag. Jeg vil derfor bede den ærede Minister, hvis dette Lovforslag ikke skulde naae at blive til Lov, at have Opmærksomheden henvendt paa den uheldige Pensioneringsmaade, der for Diebliffet finder Sted, og, dersom den ærede Minister saa er enig med mig i, at det er en uheldig Maade, gjøre Skrift til at omordne den.

Efter disse Bemærkninger skal jeg tillade mig at henvende mig til selve Lovforslaget. I § 7 af Lovforslaget er det bestemt, at Landsbypræsten skal have Embedsbolig og en Jordlod, hvorpaa der kan holdes et Par Heste og 4—6 Køer, dog ikke udover 2 Tdr. Harkorn, den til Voligen hørende Have derunder indbefattet. En Jordlod paa 2 Tdr. Harkorn vil jo være af meget forskjellig Størrelse i de forskjellige Egne af Landet. Paa Lolland og Falster vil en saadan Jordlod ikke udgjøre mere end 12, 14 a 16 Tdr. Land. Jeg tror ikke, at det i Reglen vil være muligt at holde 2 Heste og 4 a 6 Køer derpaa. (Stemmer: Jo, magelig!). Nu, derved skal jeg ikke videre opholde mig; kan der ikke holdes saa mange Køer paa dette Jordareal, saa kan der holdes nogle færre, men jeg vil blot paaftaa, at man kan ikke gaa ud fra, naar man fastsætter Lønningerne for Præsterne, at disse 12, 14 a 16 Tdr. Land kan afgive nogen Indtægt for Præsterne, og det er det, jeg skal tillade mig at godtgjøre noget nærmere. Naar en Mand, der er opdragen ved Landvæsenet og forstaaer sig derpaa, selv kan gjøre Arbejde og tillige har en Hustru, som er oplært ved Landvæsenet og kan gjøre det kvindelige Arbejde, som er forbundet dermed, navnlig kan bringe alt det ud af Meieriet, som kan bringes ud deraf, kan denne Mand ganske vist have en Indtægt af 14, 16 a 18 Tdr. Land. Men hvorledes er en Præst stillet? Han skal for det Første holde en Karl, som den Anden kan spare, ja er det et stort Pastorat med 2 eller flere Kirker — der gives jo ogsaa Pastorater med 3 Kirker — vil han ikke kunne nøies med en Karl, men maa have en Dreng til, da han ofte maa have Karlen bort fra Nolsbruget, og saa maa Drengen være hjemme og passe Kreaturerne — men det skal jeg ikke opholde mig nærmere ved. Jeg siger altsaa, at en Præst maa have en Karl til at udføre Arbejdet ved dette Agerbrug, hvad derimod en Mand, som selv kan gjøre Arbejdet, kan spare. En Karls Lønning vil være ca. 200 Kr., og det er ikke for høit regnet, at Kosten til ham vil beløbe sig til andre 200 Kr., det er 400 Kr. Endvidere er Præsten nødt til at holde en Pige mere, end der behøvedes, hvis han ikke havde denne Landhusboldning. En Piges Løn er i Reglen 100 Kr. Naar saa Kosten lægges til, bliver det 300 Kr.

Lægges det til de 400 Kr. bliver det 700 Kr. Saa tror jeg endvidere, at en Mand, som forstaaer sig paa Nolsvæsenet og er opdragen derved, maa kunne bringe en større Indtægt ud deraf end vi Præster. Der var en Tid, da man sagde, at naar En ikke duede til Andet, kunde han blive Landmand, men den ere vi vist ude over. Jeg sætter den Gjerning, som de Herrer Jordbrugere have at udføre, langt høiere end som saa. Jeg tror ikke, at Enhver som helst, der giver sig af med at være Landmand, uden at have lært det i Forveien, kan bringe det ud deraf, som en erfaren praktisk Landmand kan. Jeg skal kun gjøre opmærksom paa eet Punkt, at, skal man have Noget ud af Kreaturerne, er det af stor Vigtighed, at de blive passede ordentlig, at Foderblandingen sker paa den rette Maade; men hvor kan man vente, at en Præst kan efterse, at det finder Sted? Han vil altsaa ganske naturlig ikke kunne faae den Indtægt ud af Nøligen som en Mand, der forstaaer sig derpaa. Naar jeg sætter det meget lavt, vil jeg sige, at en dygtig Landmand ud af et Agerbrug paa 14—16 Tønder Land kan bringe 200 Kr. mere, end en Præst kan. Naar vi lægge de 200 Kr. til de 700 Kr., vi alt have, bliver det 900 Kr. Dette er den Indtægt, som et Agerbrug paa 14—16 Tønder Land givet en Præst mindre, end det giver en Landmand. Men nu vil jeg dog spørge de ærede Landmænd, som her ere tilstede, om de virkelig tro, at en Landmand, der har en 12, 14, 16 Tønder Land, har mere Indtægt ud deraf end det Beløb, jeg her har nævnt. Jeg haaber idetmindste, at det ærede Medlem for Veile Amts 4de Valgfreds (S. Sørensen), som, da Lønningslovene vare under Forhandling, talte saa kyndigt om, hvor lidt de mindre Jordbrugere havde at leve af, vil give mig Ret i denne min Betragtning. Jeg tror saaledes, man kommer til det Resultat, at den Nettoindtægt, som en Præst kan faae ud af 14—16 Tønder Land, er for Intet at regne. Saa har han den Fordel, at han kan holde Hest og Vogn; men maa jeg gjøre opmærksom paa, at Hest og Vogn behøver han ligesvem for at røgte sin Gjerning. I ældre Tider havde Landmændene, navnlig Gaardmændene, mange Heste. Forholdet var saaledes: Mange Heste, saa Køer. Nu er det en dyr Historie at holde Heste, og Gaardmændene holde ikke flere end høit nødvendigt. Derfor kan en Præst ikke nu gjøre Regning paa, at, naar han bliver kaldt i et Sygebesøg eller skal til sin Annektskirke eller i det Hele skal foretage de Rjæsler, som hans Embedes Nøgt og Pleie kræver, han da kan faae Befordring hos en eller anden Gaardmand. Efter det Rjendskab, jeg har til Gaardmændene, ere de ganske vist meget tjenstvillige, og naar de kunne affe Befordring til Præsten, Degnen eller Andre, til hvem de staa i et eller andet Forhold, gjøre de det; men der er en lang Tid af Ma-